

Ministerstvo kultury České republiky

Maltézské nám. 471/1
118 11 Praha 1 - Malá Strana

Zveřejněno dne: 16.12.2019

Sejmuto dne: 31.12.2019

Č. j.: MK 20062/2019 OPP

Opatření obecné povahy č. 1/2019 o prohlášení území s historickým prostředím obce Uhřetice za památkovou zónu a určení podmínek její ochrany

Ministerstvo kultury, jako příslušný správní orgán, podle § 6 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění zákona č. 132/2000 Sb. a zákona č. 320/2002 Sb., a § 171 a násl. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), vydává opatření obecné povahy, kterým

prohlašuje

**část území s historickým prostředím obce Uhřetice (552879), k. ú. Uhřetice (773387),
okres Přerov, Olomoucký kraj**

za památkovou zónu.

- Článek 1 -

Předmět ochrany

Předmětem ochrany v památkové zóně jsou kulturní hodnoty zejména architektonické, urbanistické, archeologické, historické, umělecké, estetické a krajinné, které mají hmotnou podstatu, dokládají urbanistický, stavebně historický a kulturní vývoj sídla a vytvářejí jeho prostředí.

- Článek 2 -

Podmínky ochrany

K zajištění památkové ochrany památkové zóny, jejích kulturních hodnot a prostředí tvořeného stavbami, architektonickými soubory, nemovitými kulturními památkami, jednotlivými objekty, uspořádáním pozemků, pozemními komunikacemi, veřejnými prostranstvími, vodními plochami, vodními toky a trvalými porosty se stanovují tyto podmínky ochrany:

- a) při umístění staveb a zařízení a terénních úpravách musí být respektováno prostorové a funkční uspořádání území a jeho dochovaná urbanistická skladba,
- b) pozemky a stavby musí být využívány v souladu s jejich kulturními hodnotami a musí být respektovány jejich kapacitní a technické možnosti,
- c) úpravy pozemků, staveb a jejich součástí, zařízení, veřejných prostranství, objektů a dřevin musí směřovat k zachování kulturních hodnot památkové zóny a jejího prostředí,
- d) při umístění stavby a zařízení a změně stavby musí záměr respektovat prostorové uspořádání dotčených nemovitostí a jejich kulturní hodnoty a jeho realizací nesmí dojít k negativním změnám estetickým, technickým a funkčním.

- Článek 3 -

Vymezení hranice památkové zóny

obec Uhřetice (552879), k. ú. Uhřetice (773387), okres Přerov, Olomoucký kraj

Hranice památkové zóny začíná na severním výběžku p. č. 65/3 a vede jihovýchodním, resp. východním směrem podél p. č. 65/3, 96/1, 99/3, 98. Na východním výběžku p. č. 98 dále pokračuje po hranici p. č. 102/2, 103/7, kde pokračuje jižním směrem na p. č. 103/8. Ve stejném směru protíná komunikaci p. č. 214/17 a 214/2 až narazí na p. č. 214/16 a dále pokračuje jihozápadním směrem po p. č. 214/2 až k nejsevernějšímu bodu p. č. 220, kde mění svůj směr a dále pokračuje k jihovýchodu po p. č. 220, 221, 223/2, 225, 227/2, 229, 230, 231/2, 231/1, 248, 249, 252, 253, 256, 257, 260, 261, 264, 265 a 268. Z jihovýchodního rohu p. č. 268 dále hranice přetíná p. č. 190 směrem na východní výběžek p. č. 562/1. Dále pokračuje po východní hranici p. č. 562/1, 269/1, 269/2, 277, 283/3, 283/6, 278/1, 278/2, 283/2, 284, 288/1, 288/3, 288/2, 289/1, 292, 293/2, 294/2, 295, 298, 299/5, 299/1, 299/8, 299/6, 1122/3 a 1122/4. Zde se hranice lomí na západ a vede podél jižní hranice p. č. 1122/4 a 562/2, zde se lomí a pokračuje po západní hranici p. č. 562/2, kde pak kolmo přechází tento pozemek k jižnímu cípu p. č. 367/1. Dále sleduje západní hranici p. č. 367/1, 368/3 a 370 až doběhne k severozápadnímu rohu p. č. 370. Zde přechází p. č. 562/1 k jihozápadnímu cípu externí p. č. 4/1, kde pokračuje východním směrem po p. č. 562/1, u p. č. 4/2 se lomí a pokračuje po její západní hranici na sever dál po p. č. 6/1, 6/2, 9/1, 13/2, 15/1, 18/1, 21, 26, 29/1, 37, 42/1, 44, 47, 49, 50/1 a 53, lomí se k západu po p. č. 52/5 a 52/6. Dále jde na sever po p. č. 52/6, 52/4, 56/8, 56/1 a 59/3, lomí se k východu po p. č. 59/3 a následně pokračuje na sever po západní hranici p. č. 59/3, 60/3, 60/2, 62/6, 62/5 a 65/3, zde se hranice lomí k východu a vrací se k výchozímu bodu. (Zpracováno podle právního stavu ke dni 12. 12. 2019)

- Článek 4 -

Účinnost

Toto opatření obecné povahy nabývá účinnosti v souladu s ustanovením §173 odst. 1 právního řádu patnáctým dnem ode dne jeho zveřejnění.

- Článek 5 -

Poučení

Do opatření obecné povahy a jeho odůvodnění může podle § 173 odst. 1 správního řádu každý nahlédnout u správního orgánu, který opatření obecné povahy vydal. Proti prohlášení

památkové zóny vydanému formou opatření obecné povahy nelze podle § 173 odst. 2 správního řádu, podat opravný prostředek.

Odůvodnění

A. Textová část

Ustanovení § 6 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen zákon č. 20/1987 Sb.) umožňuje sídelní útvar nebo jeho část, která vykazuje významné kulturní hodnoty, prohlásit za památkovou zónu. Pro prohlášení památkové zóny je podle § 2 odst. 1 vyhlášky č. 66/1988 Sb., kterou se provádí zákon České národní rady č. 20/1987 Sb., určující charakteristika významných kulturních hodnot území, vymezení hranice památkové zóny, popis předmětu ochrany, stanovení podmínek pro stavební a další činnosti směřující k ochraně území a zvýšení kvality životního prostředí.

Opatření obecné povahy je v souladu s ústavním pořádkem České republiky, s Listinou základních práv a svobod a s Ústavou České republiky, respektuje obecné zásady ústavního pořádku České republiky a opatření obsažená v tomto opatření obecné povahy neporušují ústavní principy rovnosti v právech a zákazu retroaktivity.

Prohlášení památkové zóny formou opatření obecné povahy na rozdíl od dosavadní aplikační praxe vychází z doporučení pracovní komise Legislativní rady vlády – komise pro správní právo k návrhu vyhlášky o prohlášení území vybraných částí krajinných celků za památkové zóny. Pracovní komise ve svém vyjádření vychází z toho, že podle § 6 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb., může Ministerstvo kultury po projednání s krajským úřadem prohlásit území sídelního útvaru nebo jeho části s menším podílem kulturních památek, historické prostředí nebo část krajinného celku, které vykazují významné kulturní hodnoty, za památkovou zónu a určit podmínky její ochrany, ale ustanovení výslovně neuvádí formu vyhlášky ministerstva ve smyslu čl. 79 odst. 3 Ústavy ČR. Výslovné zmocnění k vydání vyhlášky pak neobsahuje ani § 45 uvedeného zákona, a proto ji nelze vydat. Vzhledem k tomu, že prohlášení území za památkovou zónu svou povahou a obsahem po materiální stránce není podle názoru komise právním předpisem, ale spíše opatřením obecné povahy, neboť jde o správní akt s konkrétně vymezeným předmětem a obecně určeným okruhem adresátů, doporučuje tato komise vyhlásit památkovou zónu formou opatření obecné povahy podle části šesté správního řádu. Ministerstvo kultury pravomoc k vyhlášení památkových zón má a k vydání opatření obecné povahy se na rozdíl od vyhlášky podle ustálené soudní judikatury výslovné zákonné zmocnění nevyžaduje, postačuje pravomoc vydat závazný správní akt, který není ani právním předpisem ani rozhodnutím ve správním řízení. K dané problematice se pak vztahuje zejména náleznost ÚS sp. zn. Pl. ÚS 14/07 ze dne 19. 11. 2008, který se přiklonil k materiálnímu pojetí institutu opatření obecné povahy, tzn., že není nezbytné výslovné zákonné zmocnění k vydání opatření obecné povahy, postačuje naplnění pojmových znaků (konkrétnost předmětu a obecnost adresátů) a pravomoc příslušného orgánu.

Opatření obecné povahy není v rozporu se závazky vyplývajícími pro Českou republiku z mezinárodních smluv ani obecně uznávaných zásad mezinárodního práva. Konkrétně se to týká mezinárodních smluv, ke kterým Česká republika přistoupila, jako je například Úmluva o architektonickém dědictví Evropy (publikovaná pod č. 73/2000 Sb. m. s.), Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví (publikovaná pod č. 159/1991 Sb. m. s.) a Evropská úmluva o krajině (publikovaná pod č. 13/2005 Sb. m. s.). Pro prohlašování památkových zón nejsou v rámci Evropské unie stanovena jednotná pravidla, právní úprava je plně ponechána na pravomoci členských států.

Na území památkové zóny nebyla až dosud uplatňována plošná regulace vyplývající ze zákona č. 20/1987 Sb. Ochranu požívaly pouze jednotlivé nemovitosti prohlášené za kulturní

památky, zatímco ostatní památkově hodnotné nemovitosti, které významným způsobem spoluvytváří prostředí sídla, zůstávaly bez jakékoliv ochrany z hlediska památkové péče.

Důvody k prohlášení památkové zóny

Ves představuje příklad jedné z nejzachovalejších hanáckých vesnic střední Moravy, mimo jiné dosud obydlanou původními rody, doložitelnými z písemných pramenů až do 16. století.

Uhřetice jsou pozoruhodné svojí dochovanou urbanistickou strukturou pravidelně vyměřené široké návesní ulicovky středověkého původu, jejíž vnější tvar je na východní straně podmíněn historickým tokem Mlýnského potoka, k němuž se přimyká. Díky přírodním podmínkám si tato strana sídla uchovala své vazby na nivu Moravy a Valové. Kontext západní strany vsi s dochovanou záhumní cestou je poznamenán novodobým rozvojem zástavby s dílčími negativními zásahy (výstavba rodinných domků v severní části zahrad); historická urbanistická struktura není však ani zde výrazněji narušena.

Historický stavební fond vsi od počátku 90. let, kdy již byla připravována její plošná ochrana, utrpěl řadu ztrát, dosud se však dochovala jeho podstatná část tvořící pozoruhodný soubor vesnických staveb, jejichž dochovaná podoba odpovídá úpravám druhé poloviny 19. a první poloviny 20. století. Pod kvalitními režnými, historizujícími i moderní architekturou ovlivněnými stavitelskými fasádami se skrývají starší historické konstrukce, z nichž zasluhují pozornost konstrukce z nepálené hlíny, především z vrstvených válků. Většina domů se do dnešních dní zachovala jako převážně jednopatrová stavení se sýpkovým polopatrem. Prostorově dispoziční řešení usedlostí je přizpůsobeno zemědělské činnosti poloviny 19. století. Dispozice jednotlivých statků se dochovala v mimořádně dobrém stavu, kdy vedle hlavních objektů se dochovaly i soubory menších bytů, situované v menším statku určené pro skupinu výměnkářů (č. p. 10, 29).

Historický stavební fond doplňuje hodnotný dochovaný soubor drobných objektů (boží muka a kříže) z období baroka, klasicismu a historismu, mezi nimiž má výlučné postavení barokní sousoší svatého Floriana od J. A. Heinze z roku 1742, výrazně se uplatňující v prostoru návsi.

Vymezení předmětu a podmínek ochrany, vymezení hranic území památkové zóny

Předmětem ochrany v památkové zóně jsou obecně vymezené kulturní hodnoty zejména architektonické, urbanistické, historické, umělecké, estetické a krajinné, které mají hmotnou podstatu, dokládají urbanistický, stavebně historický a kulturní vývoj sídla a vytvářejí jeho jedinečné prostředí.

Ustanovení čl. 2 stanovuje obecné podmínky ochrany památkové zóny, která je charakterizována jako celek tvořený stavbami, architektonickými soubory, nemovitými kulturními památkami, jednotlivými objekty, uspořádáním pozemků, pozemními komunikacemi, veřejnými prostranstvími, vodními plochami, vodními toky a trvalými porosty, tedy urbanistickou strukturou, zástavbou a přírodními prvky. Dále jsou stanoveny podmínky ochrany, které směřují k zachování kulturních hodnot památkové zóny a jejího prostředí. Je určeno, jaké zásady budou uplatněny při umísťování staveb, zařízení a terénních úpravách. Důraz je kladen na to, aby byla zachována urbanistická skladba území, využití nemovitostí bylo v souladu s jejich kulturními hodnotami a úpravy staveb, veřejných prostranství, objektů a dřevin směřovaly k zachování jejich kulturních hodnot. Při umístění nových staveb a změnách dokončených staveb nesmí dojít k žádnému poškození dotčených nemovitostí.

Vymezení hranic památkové zóny odpovídá zjištěným památkovým kvalitám území tak, aby s tím spojená regulace měla opodstatnění. Při vymezení památkové zóny Ministerstvo kultury

vycházelo z návrhu Národního památkového ústavu. Památková zóna zahrnuje lokality s nejceněnější historickou zástavbou, nejhodnotnější architekturou a zelení v daném sídle. Hranice památkové zóny je vedena tak, aby nedošlo k nadměrnému a neodůvodněnému zatěžování veřejnosti regulací vyplývající z prohlášení památkové zóny. Přiměřenost byla posuzována především ve vztahu ke komplexnosti dochovaných památkových kvalit území.

Památková zóna je identifikována názvem obce, kódem základní územní jednotky, názvem a kódem katastrálního území, názvem okresu a kraje. Průběh hranice je popsán podle následujících pravidel:

Popis hranice památkové zóny začíná v severní části území v jasně identifikovatelném výchozím bodě a dále postupuje ve směru pohybu hodinových ručiček zpět k výchozímu bodu, kde se hranice uzavírá. Hranice je vedena po hranicích pozemků. Pokud je nutno přetnout komunikaci nebo větší nedělený pozemek, je trasa definována přesně určeným směrem. K popisu jsou užívána čísla parcel ležících uvnitř území, po jejichž hranici hranice památkové zóny prochází.

Popis hranic byl zpracován podle údajů zveřejněných na <http://nahlizeniidokn.cuzk.cz/> dne 12. 12. 2019.

Charakteristika předmětného území

Urbanistické zhodnocení

Uhřetice jsou typickým případem hanácké zemědělské vesnice. Ves je situována na historické cestě z Kojetína do Tovačova na pravém břehu řeky Moravy a posazena na hranici lužních lesů. Z východní strany byla chráněna močály, dvakrát do roka zaplavenými vodou z řeky Moravy a Valové. Historické jádro vsi středověkého původu tvoří široká ulicovka, jejíž východní humno vymezoval vodní tok (dnes již zčásti kanalizovaný, resp. regulovaný a odkloněný), západní pak řádně vyvinutá záhumní cesta, z níž se odklání silnice Kojetín - Prostějov.

Historický vývoj

Ves, poprvé zmiňována v roce 1131, patří mezi nejstarší písemně doložené vesnice na střední Moravě. K obci patřil mlýn, poprvé zmiňovaný r. 1277. Od začátku byla větší část obce ve vlastnictví proboštví sv. Václava v Olomouci a až do začátku 16. století část obce patřila světské vrchnosti (vladykové z Náměště, následoval rod z Cimburka). Kolem roku 1500 celou ves získala olomoucká kapitula.

Za válek Jiřího z Poděbrad obec zpustla, ale v roce 1480 je opět uváděna jako osídlená. Ves poznamenala i třicetiletá válka. Po ní bylo dle lánových rejstříků ve vsi 57 usedlíků (52 starých a 5 nových), z nich 32 lánů o výměře max. 2/4 – 7/8 lánu a 20 usedlých nižších sociálních kategorií. Ve vsi bylo 5 nově osídlených poustek. V roce 1819 celá ves vyhořela, včetně ovocných sadů. Povodně bývaly do regulace řeky Moravy časté, nejvíce jimi byla postižena východní strana návsi. V roce 1908 se začala provádět meliorace 36 hektarů katastru obce. V souvislosti s těmito pracemi vznikla na katastru obce zajímavá technická památka tzv. Sifon (uměle vybudované křížení řeky Valové a Bolelouckého náhonu podtokem). Od provedení protipovodňových opatření byly velké povodně pouze v roce 1911 a 1997. Obec byla vždy česká s rody doložitelnými až do 16. století. V současné době je část starých usedlostí opuštěných.

Zhodnocení historického urbanismu a stavebního fondu

Historické jádro obce přiléhá k hlavní spojovací silnici z Kojetína do Prostějova, s níž je totožná částí západní záhumení cesty. Tvoří je široká návesní ulicovka středověkého původu vymezená na obvodu na západě záhumení cestou, na východě historickým průběhem toku Mlýnského potoka. Prostor mezi Mlýnským potokem a Mlýnským náhonem, který na mapě stabilního katastru z roku 1833 figuruje pod názvem Nová strouha, zaujímal obecní louka a zahrady se stodolami, náležející k usedlostem a hospodářstvím východní strany, jejichž pozemek byl omezen tokem potoka. Do tohoto prostoru ústí z návsi dvě cesty, jedna z jejího severního okraje, druhá mezi usedlostmi čp. 37 a 38. Na západní straně se od záhumení cesty odklání cesta z Kojetína do Prostějova, při které se již v době pořízení stabilního katastru začala rozvíjet domkářská zástavba. Z křižovatky v místě jejich rozdělení, do níž se od západu napojují i další původně polní cesty, ústí po jižní straně usedlosti čp. 1 hlavní přístupová cesta do prostoru návsi. Po její straně se vyvinula řada domků; po jejich straně byla postavena při záhumení cestě škola; domu při návsi pak dominuje zvonice.

Západní stranu návsi zaujímá souvislá řada usedlostí přerušená pouze výše zmíněnou cestou. Usedlosti na této straně návsi jsou rovnocenné hloubkou svých parcel; jejichž rozdílná šířka je dána druhotným novověkým dělením. Na jižní straně náves uzavíraly dvě, na severní straně tři usedlosti, z nichž jedna, dnes již zaniklá, ležela na protilehlém záhumením břehu Mlýnského potoka. Ten podmiňuje urbanistickou strukturu východní strany návsi, především nestejnou hloubku parcel usedlostí k němu se přimykajících a obslužnými propojkami usedlostí s pozemky oddělenými jeho tokem. Východní řada usedlostí byla na mapě stabilního katastru přerušena několika takovými přístupy k Mlýnskému potoku, z nichž do dnešní doby zůstaly zachovány obě cesty přes potok.

Statky jsou řešeny jako přízemní se zvýšeným sýpkovým polopatrem. Převažují vyšší sedlové střechy, pokryté od 19. století štípanou břidlicí, dnes převážně nahrazenou osinkocementovými šablonami. Statky jsou postaveny ze smíšeného zdiva – pálené i starší nepálené cihly, s kamennou podezdívkou. Pod převrstvením přestavbami v 19. a 1. polovině 20. století se v jádrech staveb dochovaly zdi z nepálených cihel postavené archaickou technikou vrstvených válků. Obytné části statků se vyznačují dispozicí komorového typu, ve většině případů s navazujícím dvorním křídlem chlévů a stájí. Na širších parcelách jsou zachovány podélné dispozice obytných stavení (většinou již dvoutraktové s kuchyní ve dvorním traktu); u užších parcel pak úhlové dispozice s rohovou vstupní síní, po jejíž návesní straně je umístěna obytná místnost, do dvora pak komora. Výrazný podíl úhlové dispozice je patrný i z polohy žudrů zachycených na mapě stabilního katastru. Vjezdy do statků jsou situovány převážně po jižní straně hlavního domu; u velkých a rozlehlých statků s podélně orientovanými domy i výměnky jsou vjezdy umístěny v ose uliční fasády (č. p. 1; 31; 32). Na konci přilehlých zahrad stávaly stodoly (dochovalo např. v č. p. 16 a 62), na sebe vzájemně navazující a tvořící, zejména na západní straně přirozenou vnější hradbu kolem vsi.

Tak jako obecně na Hané, znamenala druhá polovina 19. století v Uhřetěchách zánik posledních žudrů, které ještě před polovinou století patřily k domům č. p. 1, 31, 32, 59, 60, 62, 64 a 67.

Po nich se částečně dochovaly původní klenuté kamenné sklepy, přístupné poklopem z boční síně a dnes vybíhající do prostoru návsi (č. p. 59 a 67). Vývoj domu pak souvisí s rozvojem sýpkového polopatra z horní komory na obilí. Nad kuchyní se nacházely prostory určené pro čeleď přístupné ze síně.

Jednotlivé předzahrádky u domů, stejně tak jako parcely, se dochovaly v původním rozsahu. Tyto předzahrádky byly dříve zatravněny a osazeny ovocnými stromy. Před většinou usedlostí bývala vysazena hrůšeň, která měla napomáhat udržení potřebného vodního režimu staveb z nepálené hlíny. Řada z těchto stromů na návsi přežívá.

V zahradách na severní straně východního humna byly v 80. letech 20. století postaveny nové typové rodinné domy. Většina původních stodol tak musela být odstraněna a zbourána.

Přínosy památkové zóny

Prohlášení památkové zóny má význam především jako opatření k uchování kulturních hodnot nemovitostí, které nejsou kulturními památkami, vytvoření optimálních podmínek pro zachování prostředí kulturních památek, udržení a další zlepšení kvality životního prostředí.

V případě prohlášení památkové zóny lze očekávat zvýšení atraktivity území pro turistický ruch. Jedná se ale o přínosy velmi obtížně vyčíslitelné vzhledem k tomu, že skutečnou výši příjmů z cestovního ruchu ovlivňuje řada dalších faktorů, především rozsah zpřístupnění místních atraktivit veřejnosti, doplňková kulturní nabídka, úroveň propagace apod. Míra využití kvality prostředí pro podnikání je rovněž otázkou jednotlivých podnikatelských záměrů.

Na území památkové zóny se rovněž minimalizuje riziko vzniku nevhodných realizací, které by mohly ovlivnit prodejnost nebo snížit hodnotu nemovitostí. Pozitivní stránky existence památkové ochrany do velké míry kompenzují dopady na práva vlastníků nemovitostí, které jsou popsány v následující stati.

Dopady na práva a povinnosti vlastníků nemovitostí na území památkové zóny

Vlastníkům (správcům, uživatelům) nemovitostí, které nejsou kulturní památkou, ale nachází se na území památkové zóny, vzniknou povinnosti vyplývající ze zákona č. 20/1987 Sb. Jedná se hlavně o povinnosti žádat o závazné stanovisko podle § 14 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb. Stávající legislativní úprava neumožňuje, aby výkonné orgány památkové péče z moci úřední ukládaly vlastníkům nemovitostí, které nejsou kulturní památkou, ale nachází se na území památkové zóny, povinnosti spočívající ve stavbě, změně stavby nebo udržovacích pracích. Veškeré záměry tedy vychází z aktivní vůle vlastníků, přípustnost realizace však může být závazným stanoviskem orgánu památkové péče vázána na splnění konkrétních podmínek.

Ostatní

Opatřeními obecné povahy jsou přímo dotčeny:

- Ministerstvo kultury
- Obecní úřad Uhřetice
- Magistrát města Přerov
- Krajský úřad Olomouckého kraje
- fyzické a právnické osoby – vlastníci (správci, uživatelé) nemovitostí, stavebníci.

Nepřímo dotčeným subjektem je Národní památkový ústav, který jako odborná organizace státní památkové péče zřízená Ministerstvem kultury zajišťuje podporu státní správy v oblasti ochrany zájmů památkové péče.

Výkon státní správy včetně příslušné kontroly budou zajišťovat již existující orgány veřejné správy ve spolupráci s příslušným pracovištěm Národního památkového ústavu. Systém je plně funkční a je schopen pojmout předpokládané navýšení agend. Implementace bude uskutečněna především prostřednictvím orgánů veřejné správy – Magistrát města Přerova

a Krajského úřadu Olomouckého kraje v rámci výkonu státní správy v oblasti památkové péče, stavebního řádu a územního plánování. Zákon č. 20/1987 Sb., určuje způsob výkonu státní správy v památkové zóně a úkoly jednotlivých orgánů památkové péče. Výkon státní správy probíhá ve značném rozsahu v návaznosti na stavební zákon a správní řád.

Rozhodnutí jsou vydávána průběžně na základě žádostí vlastníků nemovitostí v památkových zónách nebo jiného správního orgánu, především stavebního úřadu. Četnost rozhodování je ovlivněna výší stavební aktivity v daném území, což souvisí s jeho charakterem a rovněž aktuální ekonomickou situací. U objektů, které jsou kulturními památkami, nedojde v souvislosti s prohlášením památkové zóny k žádnému navýšení agendy.

Ekonomické dopady vyplývající z prohlášení památkové zóny lze do budoucna výrazně zmírnit vydáním plánu ochrany, kterým může být snížena administrativní zátěž veřejnosti i výkonného orgánu památkové péče. Vyloučením povinnosti žádat o vydání závazného stanoviska k některým nemovitostem nebo pracím na nemovitostech může dojít k podstatnému snížení objemu související agendy.

B. Grafická část

Grafickou část tvoří orientační mapa. Orientační mapa území památkové zóny je uvedena v příloze k tomuto opatření obecné povahy. Podrobnou mapu památkové zóny Uhřetice zpracuje odborná organizace památkové péče do 90 dnů ode dne nabytí účinnosti tohoto opatření obecné povahy. Kopie této mapy, které rozešle Ministerstvo kultury, budou uloženy u Ministerstva kultury, odborné organizaci státní památkové péče, Krajského úřadu Olomouckého kraje, Magistrátu města Přerova a Obecního úřadu Uhřetice.

K postupu vydání opatření obecné povahy dle části šesté správního řádu

Návrh opatření obecné povahy spolu s odůvodněním Ministerstvo kultury projednalo s Krajským úřadem Olomouckého kraje.

Návrh opatření obecné povahy spolu s odůvodněním byl zveřejněn na úřední desce Ministerstva kultury ve lhůtě od 26. 2. 2018 do 12. 3. 2018 a na úřední desce obecního úřadu obce, jehož správního obvodu se opatření obecné povahy týká, a současně byl návrh zveřejněn i způsobem umožňujícím dálkový přístup. V souladu s ustanovením § 172 odst. 4 správního řádu mohly dotčené osoby, jejichž práva, povinnosti nebo zájmy mohly být opatřením obecné povahy přímo dotčeny, uplatnit písemné připomínky ve lhůtě 30 dnů ode dne zveřejnění k Ministerstvu kultury. V souladu s ustanovením § 172 odst. 5 správního řádu mohli vlastníci nemovitostí, jejichž práva, povinnosti nebo zájmy související s výkonem vlastnického práva mohly být opatřením obecné povahy přímo dotčeny, podat proti návrhu opatření obecné povahy ve lhůtě 30 dnů ode dne zveřejnění písemně odůvodněné námitky k Ministerstvu kultury. K návrhu opatření obecné povahy bylo ve stanovené lhůtě 30 dnů uplatněno 2 námitky. Ministerstvo kultury se v souladu s § 172 odst. 4 správního řádu uplatněnou připomínkou zabývalo a vzalo ji v úvahu při dopracování konečného znění opatření obecné povahy.

Rozhodnutí o uplatněných námitkách:

Námitka č. 1

Podal: Obec Uhřetice, zast. Jaroslavem Křepelkou, starostou obce Uhřetice,
dat. nar. 07. 09. 1962, bytem Uhřetice, č. p. 110, PSČ 752 01

Podání bylo doručeno na podatelnu Ministerstva kultury dne 26. 3. 2018

Dotčený pozemek, dotčená nemovitost: č. p.: katastr obce Uhřetice

Námitka:

Vážení,

jako starosta obce Uhřetice, podávám tímto níže uvedené námitky/připomínky za Obec Uhřetice

k Návrhu Opatření obecné povahy č.. /2018, o prohlášení území s historickým prostředím obce

Uhřetice za památkovou zónu a určení podmínek její ochrany.

Předně musím konstatovat, že nesouhlasíme s návrhem prohlášení území Části obce Uhřetice za památkovou zónu a z těchto důvodů:

- 1. Zřízením památkové zóny dochází k omezení vlastnického práva vlastníků dotčených pozemků (pozemků v památkové zóně), oproti vlastníkům jiných pozemků, které nejsou zahrnuty do památkové zóny. Tímto omezením rozumíme zejména, z titulu památkové zóny, vzniklou povinnost vlastníků dotčených pozemků vyžádat si před provedením konkrétní změny nemovitosti, vedle stanoviska stavebního úřadu, ještě závazné stanovisko dalšího orgánu - obecního úřadu obce s rozšířenou působností, který bude z hlediska památkové péče rozhodovat o tom, zda jsou navrhované změny nemovitostí vůbec přípustné, popř. stanoví individuální podmínky pro provedení změn, což může mimo jiné souviset se zvýšenými finančními náklady vlastníků dotčených pozemků. Tedy existencí další povinnosti je vlastník pozemku dotčeného památkovou zónou znevýhodněn oproti vlastníku pozemku mimo památkovou zónu, který nemusí žádat obecní úřad obce s rozšířenou působností o vydání závazného stanoviska z hlediska památkové péče a postačí mu pouze stanovisko - povolení stavebního úřadu, který změnu posuzuje zcela jiných hledisek. Vlastníci pozemků dotčených památkovou zónou nemají ani právní nárok na to, aby příslušný orgán vydal opatření obecné povahy o ochraně památkové zóny a stanovil způsob zabezpečení kulturních hodnot památkové zóny z hlediska státní památkové péče a současně určil, u jakých nemovitostí v památkové zóně, nejsou-li kulturní památkou, je vyloučena povinnost vlastníka vyžádat si předem závazné stanovisko příslušného orgánu.*
- 2. Prohlášení památkové zóny představuje zásah do vlastnického práva vlastníků pozemků nacházejících se v památkové zóně oproti vlastníkům pozemku mimo tuto zónu. O zřízení památkové zóny MK ČR rozhoduje formou opatření obecné povahy, tj. formou, proti které není přípustný opravný prostředek. Vlastníci dotčených pozemků mohou sice podat proti návrhu opatření obecné povahy námitky/připomínky nicméně, jak lze dohledat na webových stránkách MK ČR, je Vaší praxí (jako orgánu jednoinstančního) téměř všechny námitky zamítnat, a proto nepovažujeme možnost podat námitky/připomínky za větší možnost vlastníků zapojit se do přípravy opatření obecné povahy, tak jak často uvádíte v odůvodnění zamítnutých námitek. Po zamítnutí námitek a splnění dalších zákonných podmínek (zveřejnění, lhůty) se stává opatření obecné povahy účinné, bez další možnosti intervence vlastníků dotčených pozemků.*

Z důvodů uvedených v předchozí části tohoto odstavce zastáváme názor, že vydání návrhu opatření obecné povahy o prohlášení částí úzenu s historickým prostředím obce Uhřetice za památkovou zónu a určení podmínek její ochrany by mělo

předcházet velmi důkladné posouzení, zda v konkrétním případě jsou zde skutečně tak významné kulturní hodnoty, které je tímto způsobem nezbytné chránit, popř. zda by nebylo vhodnější chránit pouze některé nemovité věci jako kulturní památky tak, aby nedocházelo k zatěžování vlastníků pozemků.

Při vymezení hranic památkové zóny by nemělo docházet k nadměrnému a neodůvodněnému zatěžování vlastníků pozemků, ledy spíše restriktivní, než zbytečně extenzivní rozsah by měl být vzat v úvahu při stanovení hranic památkové zóny.

Máme za to, že v případě obce Uhřetice nedošlo k důkladnému posouzení, zda v naší obci jsou natolik významné kulturní hodnoty, které je nezbytné chránit formou zřízení památkové zóny, jejíž hranice jsou Vámi stanoveny značně široce a dotýkají se tak širokého okruhu vlastníků pozemků.

Žádáme o opakované posouzení, zda hranice památkové zóny byly v obci Uhřetice stanoveny tak, aby skutečně nadměrně a neodůvodněně nezatěžovaly vlastníky dotčených pozemků.

Dále žádáme o opětovné posouzení, zda v daném případě, by neměly být chráněny pouze věci skutečně významné kulturní hodnoty, tj. ochrana by se vztahovala pouze na tyto věci a nebyla by stanovena plošně, jak k tomu dochází v případech zřizování památkových zón.

Jako starosta obce Uhřetice, Vás tedy žádám o projednání našich námitek/připomínek uvedených shora.

Rozhodnutí o námitce č. 1

Výrok: **námítka č. 1 se zamítá.**

Odůvodnění:

Ministerstvo kultury si je vědomo možného střetu individuálních zájmů vlastníků na užívání nemovitostí dle svých představ a obecného zájmu na ochraně kulturního dědictví, nicméně zásah do vlastnických práv dotčených vlastníků nemovitostí v podobě prohlášené památkové zóny je možné považovat za přiměřený vzhledem k cíli, k němuž směřuje, tedy k ochraně a zachování výše uvedených kulturních hodnot. Upozorňujeme též na to, že i bez prohlášení daného území za památkovou zónu zde existuje povinnost vyžádat si pro plánovanou výstavbu nebo změnu například závazné stanovisko či rozhodnutí jiných dotčených orgánů.

K namítanému omezení vlastnického práva vlastníků nemovitostí uvádíme, že vlastníci dotčených nemovitostí nejsou bez dalšího ve výstavbě nebo provádění změn omezení, jsou však povinni před provedením konkrétní změny ve smyslu § 14 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění, získat závazné stanovisko obecního úřadu obce s rozšířenou působností, v němž bude uvedeno, zda jsou předmětné změny z hlediska památkové péče přípustné a současně budou případně individuálně stanoveny základní podmínky, za kterých lze tyto práce provést.

Jak již jsme v odůvodnění uváděli, ekonomické dopady vyplývající z prohlášení památkové zóny lze do budoucna výrazně zmírnit vydáním plánu ochrany, kterým může být snížena administrativní zátěž veřejnosti i výkonného orgánu památkové péče. Vyloučením povinnosti žádat o vydání závazného stanoviska k některým nemovitostem nebo pracím na nemovitostech může dojít k podstatnému snížení objemu související agendy. Plány ochrany památkových rezervací a památkových zón a tedy i ustanovení § 6a zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů přinesla novela zákona o státní

památkové péči, která byla publikována pod č. 307/2008 Sb. Důvodová zpráva k zákonu č. 307/2008 Sb. ve vztahu k nově vkládanému ustanovení § 6a konstatuje, že „*tyto plány mají vytvořit prostor pro racionalizaci postupů orgánů státní památkové péče a současně i pro snížení administrativní zátěže jak úřadů, tak majitelů značné části nemovitostí v památkových rezervacích a památkových zónách. Plán nabízí možnost jednotně upravit provádění činností, které mohou mít vliv na zachování a uplatnění hodnot památkové rezervace či zóny. Plán je rovněž užitečným podkladem pro celkovou ochranu hodnot území*“. Plán ochrany památkové zóny vydává krajský úřad formou opatření obecné povahy.

Prohlášení památkové zóny nepředstavuje zakonzervování území ve stávající podobě, jeho cílem je především udržení specifického charakteru území, což samo o sobě změny území nevylučuje.

Rozhodnutí o námitce č. 2

Výrok: **námitce č. 2 se částečně vyhovuje.**

Odůvodnění:

Na základě této námítky proběhla opakovaná obhlídka obce, posouzení urbanistického vývoje a současné podoby sídla. Ministerstvo kultury pak v součinnosti s odbornou organizací státní památkové péče, jíž je Národní památkový ústav, velmi pečlivě zvažovalo rozsah navrhované památkové zóny s ohledem na veškeré hodnoty území, jako takové. Na základě uvážení všech skutečností Ministerstvo kultury přepracovalo původně navržené hranice vesnické památkové zóny Uhřičice. Zóna byla plošně zredukována o území, které se nachází severně od obecního úřadu při západní hranici zóny. Historicky toto území bylo součástí souvislé řady usedlostí západní části návsi, která se vyznačovala rovnocennou hloubkou parcel, a jejichž rozdílná šířka je dána druhotným novověkým dělením. Ke statkům, které jsou řešeny jako přízemní se zvýšeným sýpkovým polopatrem, pak náležely stodoly na konci přilehlých zahrad (dochováno např. v č. p. 16 a 62). Ty na sebe navazovaly a tvořily, zejména na této straně, přirozenou hradbu kolem vsi. Na části těchto zahrad západního humna byly v 80. letech 20. století postaveny nové typové rodinné domy a většina původních stodol tak musela být odstraněna. Jelikož je nyní v této lokalitě takto narušena původní urbanistická struktura, která v minulosti vykazovala významnou kulturní hodnotu, neshledáváme žádoucí, aby celá tato část byla prohlášena za památkově chráněné území. Nebude tak docházet k neodůvodněnému zatěžování vlastníků dotčených pozemků, v místech, které již nevykazují kulturní hodnoty, jelikož byly historicky poškozeny. Dále byla hranice zredukována o území při severní příjezdové cestě na náves, kde se v současné době nachází zástavba z počátku 20. století. Ta byla vystavěna v záhumenním prostoru východní části obce za Mlýnským potokem a není součástí historického jádra obce. Současný rozsah navržené památkové zóny se odvíjí od charakteru historického prostředí daného místa a kulturních hodnot, jež se zachovaly do současné doby.

Území navržené za památkovou zónu představuje naše přírodní a kulturní dědictví, které je ceněno pro svoji výjimečnost a unikátnost, spočívající zejména v harmonickém souladu přírodního a architektonického uspořádání staveb a krajiny. Je žádoucí, aby další případná zástavba v obci svým uspořádáním, měřítkem a velikostí budov, použitými materiály a architektonickým tvaroslovím byla realizována s ohledem na stávající charakter a hodnoty území. Navrhovaná výstavba musí svým výrazem respektovat stávající souhrnnou hodnotu historického prostředí obcí, zachovávat podstatné části jeho struktury a terénního reliéfu a nesmí vytvářet stavební dominanty ani narušovat stávající prostorové uspořádání území tak, aby nedošlo k nevratnému znehodnocení urbanizmu obce. Kulturní dědictví je svědectvím o životě lidí, zaslouží si naši úctu a respekt. Péče o kulturní dědictví je obecnou potřebou,

vyjádřenou mj. zákonem o státní památkové péči. Důvody této potřeby je možno spatřovat např. v zájmu o historické poznání, v potřebě národního uvědomění a identity a v neposlední řadě i ve snaze uchovat tyto artefakty i pro budoucí generace. Lze tedy konstatovat, že úroveň a vyspělost společnosti je přímo odvislá od jejího vztahu k ochraně kulturního dědictví.

Poučení:

Proti rozhodnutí o námitkách se nelze ve smyslu § 172 odst. 5 správního řádu odvolat ani podat rozklad.

V Praze dne 12.12. 2019

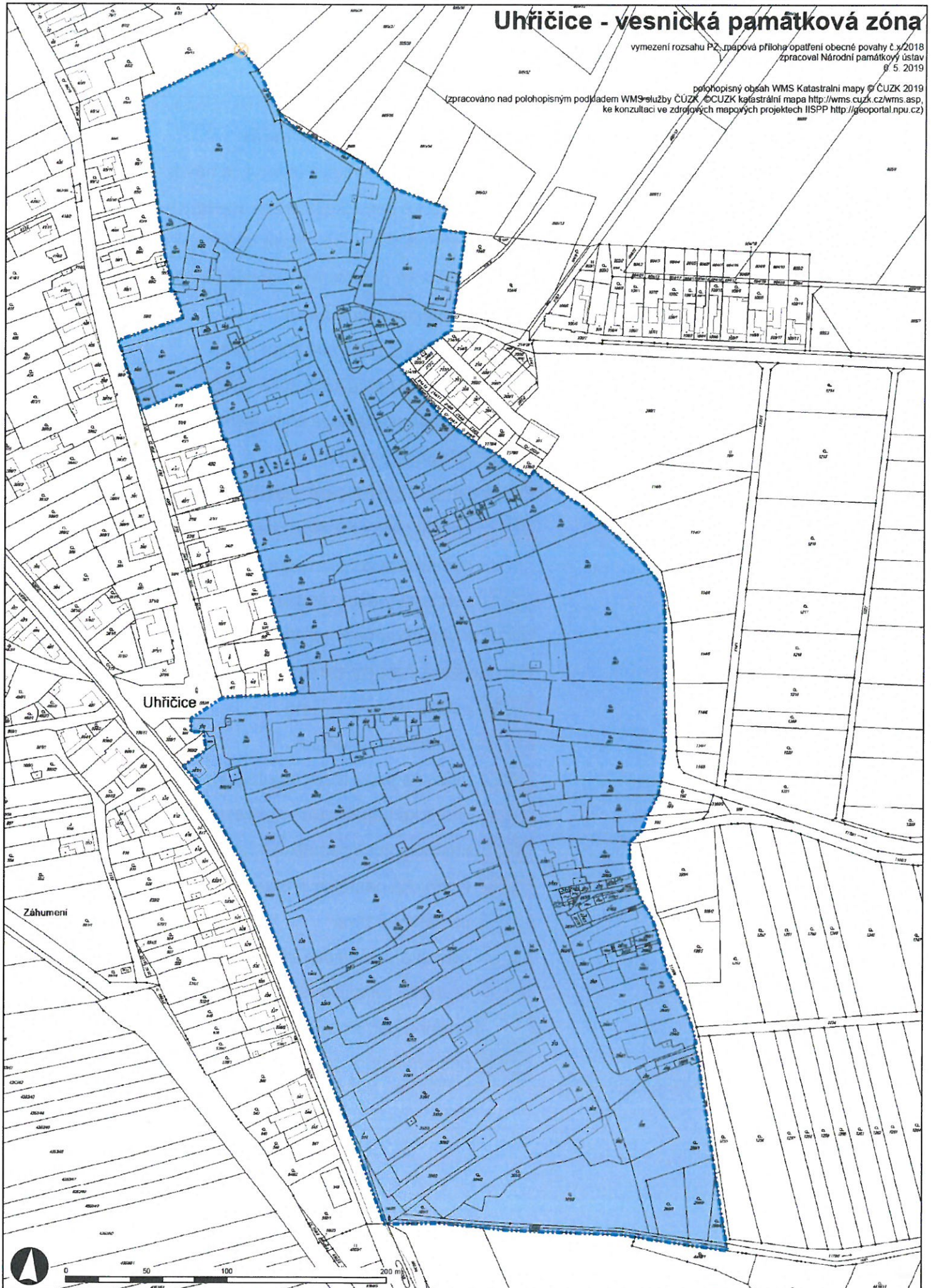
Mgr. Jiří Vajčner, PhD.
ředitel odboru památkové péče

Příloha k opatření obecné povahy č. 1/2019
Orientační mapa území Uhřetice – vesnická památková zóna

Uhřetice - vesnická památková zóna

vymezení rozsahu PZ, mapová příloha opatření obecné povahy č. x/2018
zpracoval Národní památkový ústav
8. 5. 2019

polohopisný obsah WMS Katastrální mapy © ČÚZK 2019
zpracováno nad polohopisným podkladem WM9 služby ČÚZK © ČÚZK katastrální mapa <http://wms.cuzk.cz/wms.asp>,
ke konzultaci ve zdrojových mapových projektech IISPP <http://geoportal.npu.cz>

Vymezení rozsahu / hranice

Hranice - návrh

- památková rezervace návrh
- památková zóna návrh
- ochranné pásmo návrh

Hranice - stav

- památková rezervace
- památková zóna
- ochranné pásmo
- řešené území

Chráněná / zájmová území - návrh

- památková rezervace návrh
- městská památková rezervace návrh
- vesnická památková rezervace návrh
- archeologická památková rezervace návrh
- technická památková rezervace návrh
- památková zóna návrh
- městská památková zóna návrh
- vesnická památková zóna návrh
- krajinná památková zóna návrh
- ochranné pásmo návrh

Chráněná / zájmová území - návrh zrušení

- památková rezervace zrušení
- památková zóna zrušení
- ochranné pásmo zrušení
- krajinná památková zóna zrušení

Chráněná / zájmová území - stav

- ostatní (řešené území)
- památková rezervace
- městská památková rezervace
- vesnická památková rezervace
- archeologická památková rezervace
- technická památková rezervace
- památková zóna
- městská památková zóna
- vesnická památková zóna
- krajinná památková zóna
- ochranné pásmo